

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Algemene Rekenkamer
T.a.v. president drs. P.J. Duisenberg
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onze referentie
2026-0000191277

Datum 24 april 2026
Betreft Kabinetsreactie Staat van de rijksverantwoording 2025

Geachte heer Duisenberg,

Mede namens de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) stuur ik u mijn bestuurlijke reactie op het rapport van de Staat van de rijksverantwoording 2025 (hierna te noemen: SRV). In deze brief ga ik in op een viertal onderwerpen die onder mijn verantwoordelijkheid vallen. Op een aantal van deze onderwerpen; taakstelling, inkoop en IT-beheer, ga ik ook in de bestuurlijke reactie op het VO BZK hoofdstuk VII, gemeentefonds en provinciefonds, resp., B en C van de rijksbegroting, dieper in.

1. Integrale beveiliging rijksoverheid

In reactie op uw stellingname dat de overheid tekort schiet bij informatiebeveiliging geef ik u graag aan dat op diverse plekken binnen de Rijksoverheid wordt gewerkt aan een versteviging van het informatiebeveiligingsbeleid. Zo is het voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie (VIRBI) recent opnieuw geactualiseerd en wordt er rijksbreed gewerkt aan voorzieningen voor het delen van hooggerubriceerde informatie. Daarnaast wordt er onder andere vanuit de Nationale digitaliseringstrategie (NDS) gewerkt aan het versterken van de digitale weerbaarheid van de Rijksoverheid, als basis voor informatiebeveiliging.

Daarnaast geeft u aan dat het Rijk in een aantal opzichten nog niet klaar is voor een acute toename van dreiging. Dit vraagt van ons als Kabinet inderdaad om een verstevigde rijksbrede inzet op weerbaarheid, zoals door het Kabinet uiteengezet in december 2024 en gecoördineerd door de NCTV en het ministerie van Defensie. Ook de rijksoverheid zet zich in om de eigen weerbaarheid tegen militaire en hybride dreiging en tegen ondermijning, versneld te versterken. Hiervoor is een programmatische aanpak opgezet door de interdepartementale commissie Bedrijfsvoering Rijksoverheid: versnellingsopgave weerbaarheid.

In reactie op uw constatering, dat er op dit moment relatief weinig geld beschikbaar is om de weerbaarheid van het brede bedrijfsvoeringsdomein van de Rijksoverheid te versterken, kiezen we voor gefaseerde uitvoering. We starten dan ook met de meest essentiële te beschermen belangen. Alle rijksorganisaties werken hiervoor, onder regie van het Beraad van Beveiligingsambtenaren (BVA-beraad), aan een actualisatie van hun te beschermen belangen, passend bij het huidige dreigingslandschap en de maatschappelijke context.

Uw conclusie over de lange doorlooptijden in besluitvorming en uitvoering in relatie tot veiligheid zie ik veel breder dan enkel gericht op veiligheid. Het gaat over de lange doorlooptijden in besluitvorming en uitvoering in algemene zin, die ook invloed hebben op veiligheid.

Datum

24 april 2026

Onze referentie

2026-0000191277

2. IT-beheer en informatiebeveiliging

U wijst in uw rapport op de *risico's van niet-weerbare ICT en leveranciersafhankelijkheid*. Ik erken dit omdat de overheid in turbulente tijden dreigingen het hoofd moet kunnen bieden, de dienstverlening moet kunnen borgen en de gegevens van burgers goed moet kunnen beschermen. Daarom heeft dit Kabinet in het coalitieakkoord opgenomen te werken aan het structureel versterken van de digitale weerbaarheid en het doelgericht afbouwen van strategische afhankelijkheden. Daarbij heeft het Kabinet met de portefeuilleverdeling de coördinatie op digitale economie belegd bij één bewindspersoon. Hierdoor wordt de regie en sturing op het gebied van digitalisering versterkt, hetgeen zorgt voor een meer samenhangende aanpak. Op het terrein van de digitale overheid werkt de staatssecretaris hierbij nauw samen met de staatssecretaris van BZK.

3. Taakstelling

Ten aanzien van de taakstelling uit de vorige regeerperiode, die is omgezet naar een budgettaire taakstelling oplopend tot €1 miljard structureel vanaf 2029, deel ik uw conclusie dat er enkel algemene doelen zijn geformuleerd. Uw oordeel dat het Kabinet moeite zou hebben met de taakstelling en de sturing hierop deel ik niet. De taakstelling, en daarmee de realisatie ervan, loopt tot en met 2029. In 2025 zijn eerste stappen gezet. De Tweede Kamer is op 14 maart 2025 per brief geïnformeerd over de strategische lijnen waarlangs de taakstelling ingevuld wordt en de eerste voortgang is met de Tweede Kamer gedeeld bij brief op 3 oktober 2025 (Kamerstuk 31490 nr. 391). Voor de nog lopende taakstelling van het Kabinet Schoof is afgesproken, dat ministers zelf verantwoordelijk zijn voor de invulling van de taakstelling. In dat licht is het logisch dat u de expliciete en transparante keuzes bij individuele departementen, zoals Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, ziet. De effecten van de individuele keuzes moeten tot en met 2029 zichtbaar worden. Ministers verantwoorden zich hier individueel over bij begroting en jaarverslag. Voor de bedrijfsvoering zijn, in interdepartementaal verband, gemeenschappelijke uitgangspunten voor de taakstelling geformuleerd. Het is in mijn ogen dan ook positief dat in 2025 de eerste stappen voor het realiseren van de taakstelling zijn gezet en effecten zichtbaar worden. Zo is de externe inhuur voor het eerst in jaren gedaald en is het aantal ambtenaren minder hard gestegen. In uw Verantwoordingsonderzoek voor BZK constateert u dan ook terecht dat de groei van het aantal ambtenaren afvlakt en geeft u een correcte beschrijving van de wijze waarop de minister van BZK, binnen de afgesproken kaders, de coördinerende en sturende rol heeft ingevuld. Het huidige Kabinet, onder coördinatie van de staatssecretaris van BZK, zet in op een slagvaardige overheid. Ook werkt het Kabinet daarmee aan vermindering van het aantal ambtenaren en externe inhuur. Hierbij worden concrete doelstellingen geformuleerd, rekening houdend met de ambities van Kabinet en Eerste en Tweede Kamer.

4. Slagvaardige overheid

Uw pleidooi om te komen tot een *realistische overheid* vertalen wij naar concrete acties op basis van onze ambitie om te komen tot een *slagvaardige overheid*. U noemt dit in uw pleidooi dat de overheid "doet wat zij belooft" en "eenvoudiger en slagvaardiger" is. "Een overheid die uit de verkokering komt en beter samenwerkt met haar partners." Als Kabinet streven wij deze doelen ook na. Vanzelfsprekend werken wij hierbij samen met belangrijke partners als de Algemene Rekenkamer, maar ook alle medeoverheden, uitvoeringsorganisaties, burgers, bedrijven en de politiek.

Datum

24 april 2026

Onze referentie

2026-0000191277

Ontkokering

Zolang verkokering bestaat, wordt geprobeerd deze te doorbreken door kennis en kunde uit verschillende 'kokers' bijeen te brengen. De Rijksdienst heeft door de tijd heen verschillende opgavegerichte samenwerkingsvormen ontwikkeld en die blijven waardevol. Deze verschillen sterk in institutionele zwaarte. Hoewel deze vormen effectief zijn gebleken voor veel vraagstukken, schieten zij tekort bij de meest complexe, strategische en domeinoverstijgende opgaven. De bestaande departementale structuren blijven leidend, gezamenlijke politieke (en ambtelijke) verantwoordelijkheid is niet structureel verankerd en doorzettingsmacht ontbreekt wanneer belangen conflicteren. Waar structurele verkokering het realiseren van politiek en maatschappelijk gewenste doelstellingen belemmert, is meer nodig. Recent onderzoek en adviezen – waaronder het WRR-rapport Deskundige Overheid (juli 2025), de publicaties Staat van de Uitvoering en het advies Wennink, bevestigen eensgezind dat maatschappelijke resultaten achterblijven door deze structurele beperkingen. Een verdergaande samenwerkingsvorm is noodzakelijk. De WRR adviseerde hierover in het rapport Deskundige Overheid: "Het Rijk kan de ontkokering bevorderen door te gaan experimenteren met de inzet van robuuste multidisciplinaire eenheden. Deze eenheden werken domeinoverstijgend aan grote, strategische opgaven (zoals systeemcrises, transities, complexe wetgevings- en implementatietrajecten)." Het Kabinet zet daarom in op een slagvaardige overheid die duidelijk kiest, stuurt op doelen, samenwerkt en levert. En met doorbreking van de "Haagse muren" door vaker te werken met "multidisciplinaire, domein overstijgende teams die langdurig aan grote opgaven werken". Middels de oprichting van de taskforces, en in het bijzonder de taskforce Slagvaardige Overheid geven we hier invulling aan.

Taskforces om te versnellen

Om het leveringsvermogen van de overheid te verbeteren en te versnellen heeft het Kabinet zes taskforces ingericht die zich focussen op versnelling van de woningbouw, stikstof, asiel & migratie, toekomstige welvaart & vestigingsklimaat, ondermijning en een slagvaardige overheid. Deze taskforces hebben specifiek de opdracht te leveren en te versnellen op deze terreinen. Ook vergroten we hierbij het lerend vermogen van de Rijksdienst: we leren van de successen en dilemma's die we in de opgaven en de samenwerking tegenkomen en brengen vervolgens deze lessen in de praktijk.

Binnen de taskforce Slagvaardige Overheid werkt het Kabinet, met de staatssecretaris BZK als coördinerend bewindspersoon, aan een actieagenda met vier inhoudelijke actielijnen:

1. Vereenvoudiging van beleid en regelgeving
2. Vernieuwing en productiviteitsverhoging Rijksdienst
3. Doorbreken van de Haagse Muren
4. Uitstekende (digitale) publieke dienstverlening

Datum

24 april 2026

Onze referentie

2026-0000191277

Daarbij werken we nadrukkelijk van 'buiten naar binnen': de overheid is er voor de inwoners en ondernemers in Nederland. Het is belangrijk dat hun zorgen en signalen, maar ook die van organisaties als de Algemene Rekenkamer, mede richting geven aan de prioritering van het handelen van de overheid. We zetten in op het verbeteren van het gestructureerd ophalen en bijeenbrengen van die zorgen en signalen, en op het handelen hiernaar.

Daarnaast vraagt u te overwegen om vast te leggen of te formaliseren hoe ministers hun verschillende opvattingen kunnen beslechten in het geval van ministerie-overstijgende opgaven. De taskforces zijn daar, voor de zes gedefinieerde opgaven, het platform voor. We monitoren en gaan leren van de successen en belemmeringen in deze taskforces en waar nodig vervolgstappen nemen. Hierbij zetten we in deze fase vooral in op cultuurverandering.

Coördinerende bevoegdheid

U pleit tot slot voor duidelijkheid over de bevoegdheden van een (coördinerend) minister bij ministerie-overstijgende onderwerpen. Er bestaat reeds een handelingskader coördinerend bewindspersonen, waarin de reeds beschikbare coördinerende bevoegdheden uiteengezet worden (zie [Handelingskader coördinerende bewindspersonen | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)).

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Pieter Heerma